

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

TRGOVAČKI SUD U RIJECI

02-04-2019

PRIMLJENO

Poslovni broj: 73 Pž-6521/2018-3

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Kamelije Parać, predsjednice vijeća, Gorane Aralice Martinović, sutkinje izvjestiteljice i Maje Bilandžić, članice vijeća, u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom GLAS ISTRE d.o.o. Pula, Riva 10, OIB 61240440273, odlučujući o žalbi razlučnog vjerovnika SANJINA BRKIĆA, Bosna i Hercegovina, Banja Luka, V.R. Putnika 1, OIB 42368085172, kojeg zastupa punomoćnik Goran Pajić, odvjetnik u Puli, Flanatička 25, protiv rješenja Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-508/2011-304 od 4. listopada 2018., u sjednici vijeća održanoj 20. ožujka 2019.

riješio je

I. Djelomično se prihvaća žalba razlučnog vjerovnika i preinačuje rješenje Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-508/2011-304 od 4. listopada 2018. u točki I. njegove izreke i rješava:

Odbija se zahtjev stečajnog upravitelja da kupac nekretnine Sanjin Brkić, Bosna i Hercegovina, Banja Luka, u roku od osam dana od dostave rješenja na žiro-račun stečajnog dužnika Glas Istre d.o.o. Pula, broj HR45 2500 0091 1013 5868 7, poziv na broj HR00 508-11 otvoren kod Addiko bank d.d. Zagreb, uplati troškove utvrđivanja predmeta razlučnog prava u visini od pet posto od utrška iz čl. 254. st. 2. Stečajnog zakona što iznosi 162.708,55 kn (stošezdesetdvjetisućesedamstoosam kuna i pedesetpet lipa).

II. Ukida se rješenje Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj St-508/2011-304 od 4. listopada 2018. u točki II. njegove izreke i predmet u tom dijelu vraća tom sudu na ponovan postupak.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem označenim u izreci Trgovački sud u Rijeci naložio je kupcu Sanjinu Brkiću, Bosna i Hercegovina, Banja Luka, V.R. Putnika 1, OIB 42368085172 da u roku od osam dana od dostave rješenja na žiro-račun stečajnog dužnika Glas Istre d.o.o. Pula, Riva 10, broj HR45 2500 0091 1013 5868 7, poziv na broj HR00 508-11 otvoren kod Addiko bank d.d. Zagreb, uplati troškove utvrđivanja predmeta razlučnog prava u visini od pet posto od utrška iz čl. 254. st. 2. Stečajnog zakona što iznosi 162.708,55 kn (točka I. izreke) te troškove unovčenja u iznosu 1.047.634,92 kn (točka II. izreke).

Prvostupanjski sud je tako odlučio pozivajući se na odredbe čl. 254. st. 1. Stečajnog zakona.

Protiv tog rješenja žalbu je podnio razlučni vjerovnik Sanjin Brkić, Bosna i Hercegovina, Banja Luka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i pogrešne primjene odredaba parničnog postupka s prijedlogom ovom sudu da ukine pobijano rješenje i predmet vrati na ponovno postupanje.

U odgovoru na žalbu stečajni upravitelj predlaže odbiti žalbu i potvrditi pobijano rješenje.

Žalba je osnovana.

Pobijano rješenje ispitano je sukladno odredbi čl. 365. st. 2. i čl. 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13 i 89/14; dalje: ZPP) u vezi s čl. 10. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ) koji se u konkretnom slučaju primjenjuje, u granicama žalbenih razloga, te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i pravilnu primjenu materijalnog prava. Do pogrešne primjene materijalnog prava došlo je nalaganjem razlučnom vjerovniku plaćanje troškova utvrđenja predmeta razlučnog prava, dok je u pogledu određivanja visine troškova unovčenja ostvarena bitna povreda postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a u vezi s odredbom čl. 10. SZ-a, zbog čega ga za sada u tom dijelu nije moguće ispitati.

Iz dostavljene preslike dijela spisa proizlazi:

- rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj St-508/2011-274 od 11. prosinca 2017. određena je prodaja nekretnina stečajnog dužnika upisanih u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Puli - Pola, Zemljišnoknjižni odjel Pula, k.č.br. 1212/22, zgr. poslovna zgrada, servisna zgrada, servisna zgrada, stube, nadstrešnica, spremišta, upravna zgrada, dvorište, površine 1060 m², upisane u zk. ul. 4988, k.o. Pula, na prijedlog stečajnog upravitelja na temelju odredbe čl. 247. st. 1. SZ-a uz odgovarajuću primjenu propisa o ovrsi kojima je uređena ovrha na nekretnini,

- zaključkom o prodaji od 8. ožujka 2018. određeni su način i uvjeti prodaje nekretnine stečajnog dužnika te je utvrđena njihova vrijednost u visini od 3.254.171,05 kn, objavljen je 9. ožujka 2018. na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova te je sa zahtjevom za prodaju nekretnine u stečajnom postupku dostavljen Financijskoj agenciji (dalje: Agencija) koja provodi prodaju nekretnine elektroničkom javnom dražbom,

- razlučni vjerovnik Sanjin Brkić, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, V.R. Putnika 1, je do završetka e-javne dražbe u podnesku od 15. lipnja 2018. izjavio da kupuje predmetne nekretnine i da stavlja u prijeboj svoju tražbinu osiguranu razlučnim pravom na predmetnim nekretninama u visini od 21.133.234,39 kn s protutražbinom stečajnog dužnika po osnovi cijene u visini utvrđene vrijednosti koja iznosi 3.254.171,05 kn,

- rješenjem o dosudi od 10. srpnja 2017. kupac i razlučni vjerovnik Sanjin Brkić, Bosna i Hercegovina, Banja Luka, V.R. Putnika 1 oslobođen je polaganja kupovnine u visini od 3.254.171,05 kn,

- stečajni upravitelj dostavio je sudu obračun troškova utvrđivanja predmeta razlučnog prava i troškova njegova unovčenja te je sud donio pobijano rješenje naloživši razlučnom vjerovniku koji je kupac nekretnine da plati te troškove koje je specificirao stečajni upravitelj.

Dakle, elektronička dražba provedena je iako je u njoj sudjelovao samo jedan ponuditelj, radi se o unovčenju nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo, a kupac nekretnine je razlučni vjerovnik koji je izjavio da kupuje nekretninu i da stavlja u prijeboj svoju tražbinu s protutražbinom stečajnog dužnika po osnovi cijene u visini utvrđene vrijednosti nekretnine.

Na nesporne činjenice da je predmetna nekretnina dosuđena žalitelju kao razlučnom vjerovniku čija je tražbina veća od postignute kupovnine i to na temelju njegove izjave sukladno odredbi čl. 247. st. 7. SZ-a, prvostupanjski sud je pozivom na odredbu čl. 254. SZ-a zauzeo stajalište da razlučni vjerovnik plati troškove koje je specificirao stečajni upravitelj na žiro-račun stečajnog dužnika i to troškove utvrđivanja predmeta razlučnog prava u paušalnom iznosu i stvarne troškove unovčenja.

Prema odredbi čl. 254. SZ-a koja se na temelju odredbe čl. 37. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 104/17) primjenjuju u stečajnim postupcima koji su u tijeku bez obzira na to kada su pokrenuti, troškovi utvrđivanja predmeta razlučnog prava određuju se paušalno u iznosu od 5% od utška a troškovi unovčenja predmeta određuju se također paušalno u iznosu od 5% od utška, ali ako su troškovi unovčenja znatno niži ili viši odredit će se u stvarnoj visini, s tim da ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom, iznos toga poreza pridodaje se paušalu troškova unovčenja odnosno stvarno nastalim troškovima unovčenja.

Pogrešno žalitelj smatra da se u slučaju kad prvi razlučni vjerovnik prilikom unovčenja nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo izjavljuje da kupuje nekretninu i stavlja u prijeboj svoju tražbinu s protutražbinom po osnovi cijene u visini postignute kupovnine, ne primjenjuje odredba čl. 248. Stečajnog zakona, odnosno pogrešno smatra da se obračun troškova u smislu odredbe čl. 248. Stečajnog zakona obavlja samo nakon unovčenja stvari, jer i situacija u kojoj razlučni vjerovnik ne polaže kupovninu već stavlja u prijeboj svoju tražbinu s protutražbinom za kupovninu, predstavlja unovčenje nekretnine i imaju se obračunati troškovi sukladno citiranoj odredbi kao i odredbi čl. 254. st. 1. i 2. SZ-a.

S druge strane, pravilno žalitelj navodi da se iz iznosa ostvarenog prodajom nekretnina te stvari ili prava na kojemu postoji razlučno pravo upisano u javnoj knjizi ne namiruju troškovi utvrđivanja predmeta razlučnog prava, nego samo troškovi unovčenja predmeta razlučnog prava.

Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 104/17) izmijenjene su odredbe čl. 253. o raspodjeli utška i čl. 254. o obračunu troškova tako što je određeno da će se nakon unovčenja u stečajnu masu najprije unijeti iznos potreban za naknadu troškova utvrđivanja predmeta razlučnog prava i naknadu troškova njegova unovčenja te da je stečajni upravitelj dužan sudu dostaviti obračun troškova utvrđivanja predmeta razlučnog prava i troškova njegova unovčenja, za razliku od prvotnog uređenja prema kojemu se u čl. 253. govorilo o naknadi troškova utvrđivanja tražbine ili unovčenja, a u čl. 254. o obračunu troškova unovčenja predmeta na kojem postoji razlučno pravo.

Iz odredbe čl. 248. st. 1. SZ-a proizlazi da se iz iznosa ostvarenog prodajom stvari ili prava na kojemu postoji razlučno pravo upisano u javnoj knjizi namiruju troškovi unovčenja, a ne i troškovi utvrđivanja razlučnog prava.

Glava V. Stečajnog zakona pod naslovom Upravljanje stečajnom masom i unovčenje stečajne mase sadrži četiri odjeljka, a Odjeljak 4. s naslovom Unovčenje predmeta na kojima postoji razlučno pravo sadrži odredbe čl. 247. do čl. 256., od kojih se odredbe čl. 247. i čl. 248. odnose na unovčenje nekretnina, brodova i zrakoplova odnosno stvari ili prava na kojemu postoji razlučno pravo upisano u javnoj knjizi, dok se ostale odredbe odnose na unovčenje pokretnih stvari i prava.

Spomenute zakonske izmjene i dopune odnose se upravo na čl. 253. i 254. SZ-a. Tako je sada odredbom čl. 253. st. 1. SZ-a propisano da će se, nakon što stečajni upravitelj unovči pokretnu stvar ili tražbinu, iz utrška u stečajnu masu prije svega unijeti iznos potreban za naknadu troškova utvrđivanja predmeta razlučnog prava i naknadu troškova njegova unovčenja, dok je odredbama čl. 254. st. 2. određeno kako se određuju troškovi utvrđivanja predmeta razlučnog prava, a st. 3. kako se određuju troškovi unovčenja predmeta razlučnog prava.

Odredba čl. 248. st. 1. t. 1. SZ-a ostala je nepromijenjena. Ona uređuje postupak namirenja razlučnih vjerovnika nakon unovčenja nekretnina odnosno stvari i prava na kojemu postoji razlučno pravo upisano u javnoj knjizi, na način da će se prvenstveno namiriti troškovi unovčenja iz čl. 254. ovog Zakona, dakle, nije propisano da će se namiriti i troškovi utvrđenja predmeta razlučnog prava. Kako je navedeno, u st. 3. čl. 254. propisano je kako se određuju troškovi unovčenja.

Budući da je naknada troškova utvrđivanja predmeta razlučnoga prava propisana samo za slučajeve unovčenja pokretnih stvari i tražbina na kojima postoji razlučno pravo, proizlazilo bi da se takvi troškovi ne naknađuju u slučaju unovčenja nekretnina te stvari i prava na kojemu postoji razlučno pravo upisano u javnoj knjizi te nije jasno zašto je sud prihvatio zahtjev stečajnog upravitelja za namirenje troškova utvrđenja predmeta razlučnog prava.

Slijedom navedenog, valjalo je na temelju odredbe čl. 380. t. 3. ZPP-a, u vezi s čl. 10. st. 1. SZ-a, prihvatiti žalbu i pobijano rješenje preinačiti za iznos od 162.708,55 kn i odbiti zahtjev stečajnog upravitelja da kupac plati taj iznos na ime troška utvrđivanja predmeta razlučnog prava na račun trgovačkog suda.

Nadalje, osnovan je žalbeni navod da je u odnosu na visinu troškova unovčenja ostvarena bitna povreda postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

Obračun troškova unovčenja propisan je odredbama čl. 254. SZ-a. Troškovi utvrđivanja predmeta razlučnog prava određuju se paušalno u iznosu od 5% od utrška. Troškovi unovčenja predmeta razlučnog prava određuju se paušalno u iznosu od 5% od utrška. Ako su stvarno nastali troškovi unovčenja znatno niži ili viši, odredit će se u stvarnoj visini. Ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom, iznos toga poreza pridodaje se paušalu troškova unovčenja odnosno stvarno nastalim troškovima unovčenja.

Dakle, osnovno je pravilo da se troškovi unovčenja predmeta određuju paušalno u iznosu od 5% od utrška, ali ako su troškovi unovčenja znatno niži ili viši odredit će se u stvarnoj visini, s tim da ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom, iznos toga poreza pridodaje se paušalu troškova unovčenja odnosno stvarno nastalim troškovima unovčenja. S obzirom na jasnu odredbu o pridodavanju poreza koje opterećuju stečajnu masu troškovima unovčenja, kao u konkretnom slučaju, neosnovan je žalbeni navod vezan za plaćanje PDV jer ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom, iznos tog poreza uračunat će se u troškove unovčenja.

Iz stanja spisa proizlazi da je prvostupanjski sud uzeo obračun troškova stečajnog upravitelja u stvarnoj visini (neovisno o paušalnom određenju od 5% u st. 2. čl. 254. SZ-a), ali spisu ne prileže pojedinačni računi i dokazi o tim dosuđenim stvarno nastalim troškovima unovčenja te se stoga dosuđena visina ne može ispitati. Naime, prijedlog obračuna troškova mora biti u pisanom obliku, obrazložen i dokumentiran u skladu s odredbom čl. 219. st. 1. i čl. 7. ZPP-a u vezi s čl. 10 SZ-a.

Vezano za posebni žalbeni navod u pogledu troškova arhiviranja, valja odgovoriti da kod troškova unovčenja, osim troškova koji su u vezi s prodajom i drugih troškova koji izravno terete prodanu stvar (i koji se namiruju u cijelosti), valja voditi računa o troškovima koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem predmeta na kojem postoji razlučno pravo, ako su kao opći troškovi nastali radi cjelokupne stečajne mase i koji se namiruju razmjerno vrijednosti predmeta na kojem postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu.

U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će, vodeći računa o mjerodavnim odredbama materijalnog prava o načinu prodaje nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo i o dosudi te nekretnine razlučnom vjerovniku, čija je tražbina veća od postignute kupovnine, na koju je ukazano ovim rješenjem, donijeti jasnu i razumljivu odluku u kojoj će otkloniti bitne povrede na koje je ukazano ovim ukidnim rješenjem.

Zagreb, 20. ožujka 2019.

Predsjednica vijeća
Kamelija Parać, v.r.

Za točnost otpavka – ovlaštenu službenik
Brankica Curman

Brankica Curman